

Tetanus- (stelkramps) och difterivaccination - Rutin - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Tetanus- (stelkramps) och difterivaccination - Rutin	Dokumentkategori: Rutin	Omfattning: Hälso- och sjukvård, Region Gävleborg
Dokumentägare: Smittskyddsläkaren	Dokumentansvarig: Administratör, smittskydd	Beslutsinstans: Smittskydd
Diarienummer:		Datum för översyn: 12 mån

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	2
2.	Innehåll	2
2.1.	Allmänt	2
2.2.	Vaccin.....	3
2.2.1.	Tetanusvaccine SSI.....	3
2.2.2.	Difterivaccine SSI	3
2.3.	Vuxna utan grundskydd mot difteri – rekommendation så länge Difterivaccine SSI är restnoterat	3
2.3.1.	diTeBooster	3
2.3.2.	Grundvaccinering av skolbarn och vuxna mot difteri och tetanus.....	4
2.4.	Vid sårskada.....	4
2.4.1.	Ovaccinerad.....	4
2.4.2.	Tidigare fått en injektion tetanusvaccin.....	4
2.4.3.	Tidigare fått två injektioner tetanusvaccin.....	4
2.4.4.	Tidigare fått tre injektioner tetanusvaccin	5
2.4.5.	Tidigare fått fyra injektioner tetanusvaccin	5
2.4.6.	Oklara fall.....	5
3.	Kommunikation och implementering.....	5
4.	Medverkande och granskare	5
5.	Referenser	5

---

1. Syfte och omfattning

Dokumentet ger vägledning om stelkramps- och difteri-profylax vid sårskador och vid grundvaccinering av tidigare ovaccinerade.

Dokumentet riktar sig till all vårdverksamhet i Region Gävleborg.

2. Innehåll

2.1. Allmänt

Personer födda från mitten av 1950-talet har i barndomen erbjudits grundvaccination och boosterdos vid 10 års ålder med tetanus- och difterivaccin. Män som gjort militärtjänstgöring från 1942-1943 har som regel blivit tetanusvaccinerade i samband med militärtjänstgöringen. Tidigare använde man dT (tetanus med difteritillsats) som innehöll för låg dos difterivaccin. Drygt hälften av skolbarnen 1943-1947 har dock fått minst en dos difterivaccin.

2.2. Vaccin

Observera att alternativa vaccin kan behöva användas vid begränsad tillgång av nedan beskriva vaccin.

2.2.1. Tetanusvaccine SSI

Finns på ”nationell” licens och är det enda tillgängliga tetanusvaccinet i Sverige. Vaccinationen ges vid tre tillfällen. De två första injektionerna ges med 1–2 månaders mellanrum med en tredje injektion efter 6–12 månader. Doseringen är 1 ml och vaccinet ges intramuskulärt.

2.2.2. Difterivaccine SSI

Vaccinet är restnoterat tills vidare, se nästa stycke tills Difterivaccine SSI finns tillgängligt igen

Finns på ”nationell” licens. Vaccinet finns i två styrkor: ≥ 30 IE/dos (25 Lf/dos) för grundvaccination och ≥ 2 IE/dos (6,25 Lf/dos) för booster. Grundvaccinationen omfattar 3 doser. De två första injektionerna ges med 1–2 månaders mellanrum med en tredje injektion efter 6–12 månader. Av båda styrkorna ges volymen 0,5 ml intramuskulärt.

2.3. Vuxna utan grundskydd mot difteri – rekommendation så länge Difterivaccine SSI är restnoterat

- Om patienten inte är utsatt för difterismitta
  - Sätt patienten på väntelista för difterivaccination tills vaccinet blir tillgängligt.
  - Ge patienten adekvat information muntligt och skriftligt.
- Om patienten är utsatt för difterismitta
  - Kontakta infektionsjuour för handläggning.
  - Överväg något av de flervalenta barnvaccin som finns och informera patienten att det kan finnas risk för biverkningar på grund av att man får extra doser mot tetanus och andra agens (beroende på vilket vaccin man väljer).
  - OBS! – VÄLJ ETT VACCIN MED TILLRÄCKLIGT MYCKET DIFTERITOXOID: EJ MINDRE ÄN 30 IE: exempelvis Tetravac® eller ersättare till det om man fått leveransproblem på Tetravac®.

2.3.1. diTeBooster

Är enbart för boostring efter grundvaccinering. diTeBooster är registrerat för användning av vuxna och barn ≥ 5 år. Ges i dosen 0,5 ml intramuskulärt.

Vaccinet är inte registrerat för grundvaccinering, utan bara för boostring när grundvaccinering (3 doser) givits. Vid grundvaccinering skall Tetanusvaccine SSI och Difterivaccine SSI ges.

Vid restnotering kan det ersättas med exempelvis Boostrix eller diTekibooster.

2.3.2. Grundvaccinering av skolbarn och vuxna mot difteri och tetanus

1. 1 ml Tetanusvaccine SSI kombinerat med 0,5 ml Difterivaccine ≥ 30 IE/dos (25 Lf/dos). Man bör notera i vilken arm man ger de olika vaccinerna för att klarlägga vilket vaccin som eventuellt gett lokalreaktion. Förslagsvis ger man tetanus i vänster arm och difteri i höger arm.
2. 1 ml Tetanusvaccine SSI och 0,5 ml Difterivaccine ≥ 30 IE/dos (25 Lf/dos) efter 1-2 månader.
3. 1 ml Tetanusvaccine SSI och 0,5 ml Difterivaccine ≥ 30 IE/dos (25 Lf/dos) efter 6-12 månader.
4. 0,5 ml diTeBooster efter 10 år.
5. 0,5 ml diTeBooster efter 20 år.

2.4. Vid sårskada

Här finns mer information att läsa, bland annat [vaccinationsscheman](#).

2.4.1. Ovaccinerad

Om en tidigare ovaccinerad person drabbas av en skada, där stelkrampsinfektion kan befaras, ges:

- En intramuskulär injektion av humant immunglobulin mot tetanus, Tetagam (licenspreparat) 1 ampull = 250 IE, som ger ett omedelbart insättande skydd vilket varar 3–4 veckor.
- Samtidigt påbörjas grundimmunisering mot difteri och stelkramp.
  - Vaccin och immunglobulin mot tetanus ges samtidigt men i olika kroppsdelar.

2.4.2. Tidigare fått en injektion tetanusvaccin

- Vid skadetillfället ges 1 ml Tetanusvaccine SSI och 0,5 ml Difterivaccine SSI ≥ 30 IE/dos (25 Lf/dos).
- Efter 6-12 månader ges 1 ml Tetanusvaccine SSI och 0,5 ml Difterivaccine SSI ≥ 30 IE/dos (25 Lf/dos).
- Immunglobulin Tetagam (licenspreparat) 1 ampull = 250 IE, som ger ett omedelbart insättande skydd vilket varar 3–4 veckor ges endast om:
  - ett dygn eller mer förflutit från skadetillfället
  - om skadan är kraftigt förorenad, eller
  - läkare bedömer att det föreligger en misstänkt förorening som inte går att excidera.

2.4.3. Tidigare fått två injektioner tetanusvaccin

Om mer än 6 månader förflutit efter senaste injektionen ges 1 ml Tetanusvaccine SSI och 0,5 ml Difterivaccine SSI ≥ 30 IE/dos (25 Lf/dos). Patienten är sedan skyddad mot stelkramp och difteri i minst 10 år.

2.4.4. Tidigare fått tre injektioner tetanusvaccin

Om 10 år förflutit från tredje injektionen ges 0,5 ml diTeBooster. Om kortare tid förflutit ges normalt inget vaccin.

2.4.5. Tidigare fått fyra injektioner tetanusvaccin

diTeBooster ges om 20 år eller mer förflutit sedan senaste vaccininjektionen.

2.4.6. Oklara fall

Vid misstanke om att den skadade kan vara ovaccinerad och där läkare bedömer att det finns risk för stelkramp, tas prov för antikroppsbestämning av antikroppsnivå mot stelkramp (tetanus). Därefter ges:

- Immunglobelin Tetagam (licenspreparat) 1 ampull = 250 IE, som ger ett omedelbart insättande skydd vilket varar 3–4 veckor, samt
- Fulldos tetanusvaccin

Vidare handläggning bestäms utifrån antikroppstiter mot tetanus.

3. Kommunikation och implementering

Smittskyddsläkaren ansvarar för att dokumentet upprättas och hålls aktuellt.

4. Medverkande och granskare

Dokumentet är framtaget av Shah Jalal, smittskyddsläkare och granskat av Robin Razmi, specialistläkare infektion.

5. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Information om Tetanus stelkramp	Samverkanswebben
Vaccination mot stelkramp	Folkhälsomyndigheten